

- Autor: Sylwester Braun ps. Kris
- Tytuł: Powstanie warszawskie. Wybuch pocisku na gmachu Prudentialu
- Czas powstania: 1981 (z negatywu z 28 sierpnia 1944)
- Miejsce powstania: Warszawa
- Technika: odbitka srebrowo-żelatynowa
- Materiał: papier fotograficzny
- Wymiary: dzieło: wys. 18 cm, szer. 24 cm
- Typ obiektu: fotografia
- Numer inwentarza: AN 49751/a
- Słowa kluczowe: powstanie warszawski 1944, Prudential, Śródmieście, walka zbrojna, fotoreporter powstańczy

Pierwsza z sekwencji sześciu ujęć przedstawiających wybuch na budynku Prudentialu podczas powstania warszawskiego – moment wybuchu po uderzeniu pocisku, który 28 sierpnia 1944 roku dosięgnął najnowocześniejszy wieżowiec ówczesnej Warszawy, siedzibę Towarzystwa Ubezpieczeniowego Prudential przy placu Napoleona 9 (obecnie Powstańców Warszawy). Najwyższy w ówczesnej Warszawie szesnastopiętrowy budynek, został wzniesiony w 1933 roku według projektu Marcina Weinfeldta (1884–1965) a autorami jego nowoczesnej stalowo-żelbetowej konstrukcji byli Stefan Bryła (1886–1943) i Wenczesław Poniż (właśc. Venčeslav Poniž, 1900–1967). W 1936 roku, na specjalnie skonstruowanym na dachu Prudentialu maszcie, profesor Janusz Groszkowski (1898–1984) uruchomił pierwszy w Europie nadajnik eksperymentalnej stacji telewizyjnej. W dolnej części wieżowca mieściły się biura, a na wyższych kondygnacjach luksusowe apartamenty. Po zajęciu gmachu przez powstańców w sierpniu 1944 roku na maszcie zawisła biało-czerwona flaga, a Prudential stał się celem ciągłego ostrzału artylerii niemieckiej. W jego otoczeniu spadło ok. 1000 pocisków. Ten o wadze prawie dwóch ton, wystrzelony z najcięższego samobieżnego moździerza, jednego z siedmiu wykorzystywanych przez Niemców w czasie II wojny światowej uszkodził budynek, ale go nie zniszczył. Nowoczesna spawana konstrukcja wytrzymała wybuch. Oryginalna odbitka autorska eksponowana jest w Gabinetie Fotografii. oprac. Anna Topolska

Sygnatury, napisy, inskrypcje

Na awersie i rewersie fotografii napis: POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944|
COPYRIGHT BY S. KRIS - BRAUN

Bibliografia

Album Warszawski. Warschauer Album. Obraz miasta w zbiorach Muzeum Historycznego m. st. Warszawy, oprac. zbiorowe, red. nauk. J. Durko, Warszawa, 2000, s. 303, poz. 337; Braun S., Reportaże z Powstania Warszawskiego, Warszawa 1983, s. 202, fot. 316; Dni Powstania. Kronika fotograficzna walczącej Warszawy, oprac. J. Gruzewski, S. Kopf, Warszawa 1957, s. 211; Wyszynacki L., Warszawa od wyzwolenia do naszych dni, Warszawa 1977, s. 29; Jewsiewicki W., Powstanie Warszawskie 1944 okiem polskiej kamery, Warszawa 1989, s. 216; Warszawa stolica Polski, Warszawa 1949, s. 91; Rzeczy Warszawskie, praca zbiorowa, Warszawa 2017, s. 96-97; Kotańska A., Topolska. A. , Warszawa wczoraj i dziś. Warsaw past and present. , Warszawa 2004, s. 137; Kopf S., 63 dni, Warszawa 1994, s. 263.